

13. Tuli ja rauta.
Ilmarinen, ja Sammo.

Jos nyt Ilmarinen Kalevalan kuva:
kielessä edustaa ihmiskunnan älyllisiä voimia, mik-
si Ilmarista kuvataan sepäksi, miksi hän alitui-
seen on tekemisessä raudan ^{ja tulen} kanssa ja miksi Sam-
mokin taotaan? Puhumattakaan siitä, että „sep-
jä“ on satuttava ahkeran tekijän ja toimijan määritel-
mä, ~~ja~~ että toiminta on älyllinen olemellinen tunnusmerk-
ki, ^{ja että vielä tänä päivänä käytetään ensin. lauseita „Tulen ja raudan“} on sille selvät okkultiset syynsä. Ilmarisen
kuvaamista sepäksi, ^{joka puuhkaa raudan ja tulen kanssa} todistaa sille, jolla on „silmit
nähdä“, että vanhat suomalaiset tietäjät tiesi-
vat sekä asiain oikean tilan että yleisiä sovin-
naisia traditioineja ja nimityksiä.

Älynvoimien synty ja vaikutus ihmis-
kunnassa esitetään Kalevalassa ennen kaikkea kolmes-
sa tapahtumassa Ilmarisen elämässä: tulensyntyrunossa,
raudansyntyrunoissa ja Sammon taonnassa.

Tulensyntyssä annetaan niin sanoaksem-
me eettillinen yleiskuva älynvoimien, jumalallisen järjen

ja viisauden valon laskentumisesta pimeydessä vastavalle
 ihmisuudelle. ^{Kuulin} ~~Linnat on soveltamat tämän innohisen~~
~~katkelman~~ Olemme ^(viime kerrassa) vanhasta Kalevalasta toistaneet
 ne säkeet, joissa kerrotaan Ihmarisen tulta iskeneen.
 Ehdessä Kalevalassa Ihmarisen nimi on muutettu „il-
 man Ukoksi“, mutta merkitykseen samaisuus on silmiin-
 pistävä. Ihmarinen, älynnailman herra ja järjen jum-
 la, on se Prometheus, joka ihmisuudelle pyynnän tullen
 antaa.

Niin kauan kuin ihmiskunta (ja yksitö)
 uskollisesti hoitaa taivaallista tulta, käy kaikki hy-
 vin. Ihmiskunnan sielu on silloin kuin ^{vestan} neitsyt totte-
 levaisessa vaittomuudessaan:

Päät } Neiti pitkäsi pilven päällä,
 Impi ilman partahalla,
 Tuota tulta tuutteli,
 Valkkeista vapotteli
 Kultaisessa kätkeyssä,
 Oihnoissa hopeisissa.

vänd!
 Päät } Mutta sitten tapahtuu onnettomuus.
 Impi tulta tuutteli,
 Vapotteli valkeista,
 Tulta soornilla somitti,
 Käsiin vaali valkeista,

Toiselle sivulle

Tämä on se paratiisi-tila, josta vanhoissa mytologioissa kerrotaan. Korkeamman minän pyhä tuli valaisee nuorta ihmiskuntaa, joka sisältä valaansa totellen ~~ei~~ ei peljokaan tulla ulkonaisesta maailmasta. Viattomana e Cāa nuori Aatami ja luonto on hänen kuuliainen palvelijansa. Mutta liian lyhyt on tämä onnen ja autuuden aika Lemurian paratiisissa. Sitten ~~il~~ ~~miset~~ ~~jakautuu~~ ~~kahteen~~ tunteiden ja hennojen Lemurienkäivoimat syttyvät ihmiskunnassa, joka ~~jakautuu~~ ^{mit} jakautuu kahteen sukupuoleen, Aatamiin ja Eevaan, ja ~~paratiisi~~ henzen pyhä tuli kadottaa keskikautensa. Onnettomuus tapahtuu, niinkuin runokerto:

too:

Petit

Tuli tuhmatta putosi,
Valkea varattomatta,
Kätösiltä kiänteliän,
Sotmilla somittelian.

ja silloin tuli onnuttu potttavaksi
salemaksi, joka taivaista syöksee alas maahan
tuhon tuottaen, kärsimyksiä, kipuja ja tuskia ai-
kaan saaden (47: 173-312). Niinkuin jumi järki ja aj-
^(tunteeseen yhteensä)
tus on karken siveellisen pahau ja luonnolaisen
rikkomisesta aikentuvan kärsimyksen ^{luova} ~~varsinainen~~
^{sygy (causa efficiens)}
~~alun~~ Lucifer, valontuoja, joka taivaisessa kodissaan
on sama kuin Kristus, ^(deus) onnuttu langetessaan maahan
kirotuksi saatanaaksi, joka Kristusta vastustaa. Puh-
das järki puolustaa totuutta ja epäitsekkyyttä, mutta
^(ihmisen pantoihin)
langetanut ymmärrys asettuu itsekkyyden ja vää-
ryyden puolelle. Tarvitaan todella Väinämöisen ja
^(niinkuin Kalevalassa kerrotaan)
Ilmarisen apua, jumalallisten tahdon- ja älyvoimien
myötävaikutusta, ennenkuin ihmiskunta nos-
tetaan lankeemuksestaan. Ja suuri on työ niiden
jumalsyntysten veljesten edessä! Sata tuleusjenty-
runo monisanaisesti mieleemme terottaa.

Viime tingassa tarvitsevat hekin
apua. Ja nyt ilmestyy.

Petit | Pikku mies merestä nousi,

Petit ? Uros aalloista ylen...

Tämä "pikku mies" on Päivän poika, Aisä auringon eli jumalan poika, toisin sanoen Kristus ihmisen sielussa. Kollektiivinen draama muuttuu nyt yksilölliseksi. Pikku mies, joka "nousee merestä", on Päiväiseksi pojaksi ~~muuttanut~~ ^{kasvanut} Lemminkäinen, tunteiden ~~pyönteistä~~ ~~puhdistuksesta~~ aallokosta syntynyt jumalallinen rakkaus. Tämä uusi ihminen on pienistä pienin ja kuitenkin hänen voimansa on suurista ~~suurista~~ ^{suurina} ~~suurista~~. Hän on jumalan poika ja hänen isänsä häntä auttaa:

Petit { Vierä veitsi taivosesta,
Puuksa pilvistä putosi,
Pää kulta, Terä hopea,
Vieri yölle Päivän pojan.

Tällä taivaasta pudonneella puukolla hän haavin halkaisee, joka tulen oli nistelyt, ja tuli pääsee taas vapaaksi. Samaten H vään.

Kaikki vanhat kausat ovat tulle pyhäni pitäneet ja viettäneet juhkia taivaallisen valon ja tulen kunniaksi. Helvankia sytytettiin keväällä ei ainoastaan ~~keuhkoihin~~ ^{kevään valon tullen} vaan myös sen järjen ja viisauden pyhän tulen kunniaksi, ~~jo~~ jonka vuodattamista kristikuntaakin helluntaina muistelee. Antau-

Tanselle sinille

Kristus, Patoinen poika, ihmisen rinnassa murtaa lopullisesti etäimellisyyden ja itsekkyyden kaabeet ja vapauttaa jumalallisen järjen. Mutta tämä, kuten sanottu, on jo esoteerista ja yksilöllistä psykologiaa.

tunnetta kielitieteelliseen väittelyyn tekisi mieleemme kysyä, eikö sanalla "kela" ole yhteyttä vanhojen germaanien pyhän Elmstulen ja kauson ja eiväthö onolem=mat ole sukua kreikkalaisten Hermes-tullelle (Hermes-Merkurius oli jumalten sanansanttaja ja viisauden jumala)?

Raudansyntyruno valaisee ^{taas} älyvoimien inhimillistä historiaa toiselta, voisimme sanoa alemmalla, realistiselta kannalta. Lukiessamme ensin tätä runoa eli loittoa emme näe siinä muuta kuin esityksen eli arvelun raudan alkuperästä; korkeintaan "rauta" voi tarkoittaa fyysillistä ainetta yleensä, kuten alkusäkeissä:

Peti { Ilma on eroja ensin,
 Vesi vanhin veljeksi,
 Rauta nuorin veljeksi,
 Tuli kerran keskimäinen. ^{yleensä}

Jos "ilma" tässä edustaa ajatusmaailmaa ja "vesi" tunne- ja tunteen maailmaa, ja "rauta" nähtävästi fyysillisen maailman edustajaksi. ja "tuli" niiden sähkökäs-kemiallisten j.n.e. voimien symboliksi, joita voimia teosofissa keuhallisuuden kutsutaan etherimaailmaksi. (Tuli on siten tässä yhteydessä käytetty toisessa merkityksessä kuin tavallisesti - silti uuden salatiiteollisen merkityksessä, kuten esin-

~~myönteellisen kiinnittelyn tulokset hyvin tiedotettu) Mutta~~
koska raudanogunus Ilmarinen näyttää jääosna ja
Ilmarisen avain jo on löydetty, on selvää, että rautaki-
^{yhtä hyvin kuin tuli} symbolisoi jotakin älyvoimien tuotetta eli ilmennystä.
ja yllä oleva nelijako ^(kokonaisuudessaan) nousee korkeammalle tasolle.
Pitäkäämme kiinni siitä "tulen" merkityksestä, josta
vastikään on ollut puhetta: tuli on taivaasta, tuli on jär-
jen puhdas tuli, se jumalallinen valkeus, josta Johannek-
sen evankeliumi puhuu (1:4); silloin helposti ymmä-
rämme, mitä "rauta" on.

Rauta, sanoo runo, on tulen nuorempi
veli, läheistä sukua hänelle:

Petit } Olepi aikoa vähäinen,
Rauta tahteli tavata
Vanhempata veikkoansa,
Käyä tulta tuentemahan.

Mitä muuta rauta siis voisi olla
kuin puhtaana järjen nuorempi veli, s. o. alempi ymmä-
rmys, logiikka, jota niin usein kutsutaan rautai-
seksi, raudankovaksi? Rauta on todella pimeä ver-
rattuna tuleen, niin on myös maallinen järkemme
verrattuna taivaalliseen korkeampaan järkemme, ja
oikein on sanottu evankeliumissa, että "valkeus pais-
taa pimeydessä, mutta pimeys ei valkeutta kiristä" (Joh.

Vivian alle

1) Randan synnyttäjäksi mainitaan "ulkko
ylinen luoja, itse ilmojen jumala", joka hyvin
sekin saattaa olla Kmarinen.

162)
1:5), vaikka pimeys ja tietämättömyys aina ikävo-
valoa, niinkuin Kalevalakin sanoo raudan tekevän.
Ja kun ^{Wäinö!} tuli ja rauta yhdyssä edustavat ~~algyman~~ ^(monista)
silloin Kalevalan nelijasson "vesi" vastaa sitä josta
kivestä tunnetaan, sitä rakkautta, jota teosofisessa
kirjallisuudessa nimitetään buddhiksi, ja "ilma" taas
sitä josta henki, jota kutsutaan aatmaaksi.

Raudansynty-rusossa on heti alussa huo-
mattava piirre: rauta on syntyetty Ilmarisen toimes-
ta, ennenkuin Ilmarinen syntyy. Niin on salaisen tie-
don valossa ihmiskunnanakin kehityksessä tapahtunut.
Ennenkuin järjen Ilmarisvoimat vassinaisesti ruomis-
tuivat, oli jo käynnissä ajatusta tavoitteleva, mutta
alhaalta päin alkanut "luonnollinen evoluutio". Sil-
loisessa eläinkunnassa eli eläinkuntaan vielä kokonaan
kuuluvassa ihmiskunnassa oli alkeellinen ajatuskyky
jo herännyt. Ei saattanut puhua yksitöllisesti ajatuk-
sesta eli järjenjuoksuista, mutta joukkotajunnassa jyr-
ki jo ilmenemään itsetietoisuuteen välttämättä vira-
uksia: matkimishalua, ihailua, kiintymystä, uskolli-
suutta - samoja tajunnanmuotoja, joita näemme nykyi-
sessäkin eläinkunnassa runsaasti ^{esiintyvän} ~~ilmenen~~. Ymmä-
rtyksen itä oli taten ja lasketun ihmisielun maape-
dään - rauta katkettu suohon ja ruoreen, kuten Kalevala

teisellev sivulle

Vanhat kansat puhuivatkin yleisesti pimeästi
"rautakaudesta", jossa ihmiskunta nykyään elää,
ja muisteliivat ikävällä sitä varhaisesta "kulta=
kautta", jolloin ^(kirkkaimman miehen henken) ~~ihminen~~ tuli vapaana löiti vielä syn=
nättömään ihmiskunnassa.

sanoo, — ennenkuin se ihmisten ilmoille pääsi.

Uasta tämän perästä siirtyy renoketomaan Ilmariselta eli korkeampien jäijänvoimien heräämisestä:

Petit

Syntyi seppo Ilmarinen,
 Sekä syntyi, jotta karvoii,
 Se syntyi syysimäellä,
 Karvoii tiilikankakalla,
 Vaskinen vasara käessä,
 Pihet pihkuiset piossa.
 Yöllä syntyi Ilmarinen,
 Päivällä pajasen laati.

Tämä ei ollut mitään evoluutionia alhaalta päin. Ilmarinen ei ollut niinkuin vastasyntynyt, joka ei mihinkään kykene. Hän oli "seppo iän-ikäinen", valmis jo syntyessään. Yöllä syntyi, päivällä laati pajan. Hän oli toisen maailman vanha kansalaisten, joka maan päällä jekentui näkyväiseen haaknoon. Kun vanhassa Kalevalassa Louhen tahettama lintu kysyy Ilmariselta, minkälähdän tämä on niin "kovin osaava, varsin taitava takoj", vastaa Ilmarinen:

Petit

Siks' olen kovin osaava,
 Varsin taitava takoj:
 Kanan hitsoin luojan suuhun,
 Partuhan jalon jumalan,

Petit } Ennen taivooa takoiissa,
Ilman kantta kalkuttaissa.

Tässä on siis selvästi kysymys hen-
gen yläilmoista laskeutuneesta, taivaallisesta järjen
tulesta, joka ihmiskuntaan on ottanut asuntonsa.
"Se oli totinen valheus, joka valistaa kaikki ihmiset,
jotka on maailmaan tulleet." (Joh. 1:9). Ymmärrys oli luon-
nollisen evolutsiolin avulla alkanut herätä, mutta vasta
kun korkeamman järjen pyyhät Ihmisvoimat ymmärry-
srykseen yhtyivät, syntyi ^{uudet avaruudelliset} ~~taivaalliset~~ ihmiset. Yh-
silöt. Luonnontieteilijät eivät ^{yleensä} tahdo uskoa tällai-
nmoiseen "yliluonnolliseen" onnista vaihteluun, mutta
eräs heistä, Darwinin lunnettu työtoveri A. R. Wallace
myöntää, että hänen on mahdoton muulla tavalla kä-
sittää ihmisheijon alkuperää kuin juuri tällaisen yli-
luonnollisen involutsiinin välityksellä.

Ihm^{# Vähe!}isvoimat ~~se~~ sitten saavat teh-
tävänsä ^{hakea} saattaa loogillisen ymmärryksen rauta päi-
vänvaloon ja ryhtyy sitä takomaan. Ja kyllä todella
rauta silloin tulla pelkiä:

Petit } Rauta, rauhka säpsähtike,
Säpsähtike, säikähtike,
Kun kuuli tulen sanomat,
Tulen tuimat maininmaiset.

Toiselle sivulle

Nyt on luonnollisesti raudansyntyrönnä.
sa historiallinen aukko. Siinä ei kerrota mitään siitä
onnellisesta kulta-ajasta, jolloin korkeampi heugen
valo oli ylivallalla ja rauta vielä "makasi suossa". Raud-
dangungyssa ryhdytään heti kertomaan siitä, miten
"synhtiin lankeemukseen" jälkeen. (Imarisvoimat j. n. e.)

Mutta kauniisti lohduttaa Ilmarinen:

Petit

Ello's olho mill'äskäni,
 Tuli ei polta tuttuansa,
 Herjale heimoansa!
 Kun tulet tulen tuville,
 Va chean varustimille,
 Siellä karvat kaunihiksi,
 Glenet ylen ehoksi,
 Miesten miekoiksi¹⁾ hypiksi,
 Naisten nauhan päättimiksi²⁾

Maallinen ymmärrys ei mielellään

karva järjen gyvähän viisauden tulossa — se oukoilee pois
 "tuskista tulen punaisen" — onutta Ilmarinen huo-
 mantta syytä, että paha ^{kerrassaan} voittaa, jos alempi järki
 saa kulkea omin tein:

Petit

Jos otan sinun tulesta,
 Ehki karvat kauheaksi,
 Kovin raivoksi rupeat,
 Vielä veistät veljeäsi,
 Lastuat emosi lasta.

Ymmärrys kuitenkin vannoo tuskan
 ketheni, ettei se mitään pahaa aio tehdä. Ilmarinen

¹⁾ "Totunden miekka."

²⁾ Älykkyyden (esprit) sulo.

116)
tempaan raudan tulesta, asettaa sen alaisimmelle ja
muovaailee sitä. Nyt ei juntu muuta kuin viimei-
nen ~~koetus~~ ^{koetus} niin ymmärryksestä on tullut ovi-
linen järjen työkalu:

Petit

Vieli oli pikkuisia vajilla,
Rauta raukka tarpehessa:
Eipä kiehu raudan kieli,
Ei suken suu teräksen,
Rauta ei hasva kärkeksi
Ilman vettä kastumatta.

Tunteen koetus! Logiikka on upotettu
tunteiden ja intsimojen kasteveehen ja Ilmarinen ym-
märtää, että kastevesi on oleva makeata ja hyvää
(9: 207-²³⁰~~237~~). Mutta kuinka käy? Mehiläinen, jolta
hän hursajata pyytää, jättää hänen toiveensa:

Petit

Lentää hyrähtelevi,
Viskoi Iliien hirmuloita,
Kantoi härmehen kähyjä,
Maon mustia mujuja,
Kusiaisen kutkelmoita,
Sammakon salavikoja
Teräksen tehomujuihin,
Raudan harkaisuveehen.

Tunteet eivät olleetkaan kauniita! Kun

117) ^{alempi ymmärrys.}
~~johti~~ ~~puhutti~~ joutui eläimellisten himojen ja halujen
pyönteeseen, samm^{uu} sen ~~keikka~~ ^{laina} valo ja koko sen
voima valuu tunteisiin. Kun Hmarinen kastoi rau-
den kirottuun veteen,

Petit

Sai siitä teräs pahaksi,
Ranta rairoksi rupess,
Petti väivainen valansa,
Söi kuin koira kunniansa,
Veisti rauhka veljeänsä,
Sukhuansa siin piteli,
Vereä päästi vuotamahan,
Hurmehen hurauttamahan.

Raudansyntyruno jäättyä tähän dra-
matisessa realismissaan oivalliseen kuvaukseen
ihmiskunnan ^{älyllisestä} ~~sielullisesta~~ tilasta, joka osittain jat-
kui vielä tänäpäivänä, vaikka Hmarisvoimat kult-
tuurin muodossa jo ovat paljon ja kauvan poimis-
telleet ihmiskunnassa. ~~Ennenkään kaudemme~~
~~mitä kalvonta tästä hermosto, on meidän kaudenkin ras-~~
^{Viivien alle}
^{Teosofit ja astrologit ymmärtävät syyn.}
~~talleen kopsymyksen,~~ ^{mitä} ranta on valittu alem-
man ymmärryksen symboliksi:

~~Syy on salateiteihjätte selvin~~ Hmaris-
voimien inkarnatsioni tapahtui vasta silloin, kun
maapallo oli jähtynyt ~~fyysiset~~ koraksi ~~pattohet~~ ja

Jyväskylän rauta ~~on~~ syntynyt ja ~~kuin~~ eläimellisen ^{merkittävän} ~~voimakkaksi~~ kehittynyt. Astrolo-
~~gis-~~ okkultisesti tämä oli Marsin vaikutus. Mars
 on raudan planeetta ja samalla eläimellisen hi-
 mon ja voiman, kuten jokainen astrologiseen sym-
 bolikkhaan perehtynyt tietää. Ennenkuin ma-
 palle oli kiteytynyt jyväskyliseksi, ei se voinut
 vastaanottaa Marsin raudasta vaikutusta ^{ei} ~~ja~~
~~enkuin Marsin~~ ^{voimakasta tunne} ~~vaikutusta~~ ^{etä} ~~siis~~ ~~lajentaa~~
~~muovailut~~, ei äly alhailta ~~siis~~ ~~siis~~ ~~siis~~
 ja ennenkuin äly alhailtiin ~~ja~~ oli herännyt, ei-
 vät jäsen pojat („maanasaputrat“) kyenneet ren-
 mistumaan.

Jäsen poikien vaikutus oli astrologisesti
 katosien Mercurius-vaikutusta. Mars ja Mercurius
 ovat taten ne kaksi kiertotähteä, ^{joiden} ~~joiden~~ ~~ovat~~ yh-
 teys maapallon kanssa on sangen salaperäinen. Ma-
 palle edustaa tavallaan sekä Marsia että Mercuriusta
 - sen kehitys kii Marsista Mercuriukseen - ja H-
 marisesta ^{en}, joka on maapallon ihmiskunta, kätkey-
 tyä sekä sodan että viisauden jumala. Kekseliällä
 psykologisella käänteellä Kalevala kuitenkin heit-
 tää Mars-huonnon demoneikäisen hartioille, antaa
 hänen esiintyä sola-urpona ja osoittaa tällä, että

Ihminen itsessään on pahan syttö: järjen
 pahuus on vain siinä, että se heikkoudessaan
 antautuu tunteen orjaksi. Tunne se se on it-
 sekyyden ja epäveljällisyyden, sotaisuuden,
 varsinainen alkuperä ja aihe ^(cause materialis). Tässä kuvastuu siis
^{tavallan} sama näkökanta kuin vanhassa kaldealais-juu-
 talaisessa syntiinkin keemuskertomuksessa: Eeva-
 tenni - houkuttelee Aatamia - ajatusta - syömään
 hyvän ja pahan tiedon hedelmistä.
